

Aan
De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
25 september 2006		OI/O/6060896	1

Onderwerp
Experimenten met Business Improvement District

Tijdens het AO Benchmark gemeentelijk ondernemingsklimaat (27 april jl.)¹ is het Business Improvement District (BID) besproken als een middel voor lokale ondernemers om gezamenlijk te investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving. Naar aanleiding van dit debat heb ik toegezegd u nader te informeren over de mogelijkheden voor experimenten met BID.

Uitgangspunten BID

Een BID maakt het voor ondernemers mogelijk om gezamenlijk te investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving, waarbij alle ondernemers in het gebied meebetalen. Belangrijk hierbij is dat een BID alleen gebruikt kan worden voor extra investeringen *bovenop* de gemeentelijke dienstverlening, niet in plaats daarvan. Uitgangspunt is dat een BID voor en door ondernemers is en alleen op initiatief van een aantoonbare meerderheid van ondernemers ingesteld mag worden. Ondernemers komen met een plan van aanpak met bijbehorende begroting voor hun gebied en brengen dit in stemming. Als een meerderheid van de ondernemers voor is, zorgt de overheid ervoor dat alle ondernemers in dat bewuste gebied meebetalen. Om op verzoek van een meerderheid van ondernemers een gebiedsgerichte heffing op te kunnen leggen, is een wettelijke basis nodig. De financiële bijdrage per ondernemer wordt door de ondernemers bepaald en zij beslissen over de inzet van de middelen. Een BID verschilt van door de overheid ingestelde belastingen en subsidies, in de zin dat ondernemers bepalen én betalen. Ondernemers en gemeente dienen hierbij afspraken te maken over het (gewenste) niveau van dienstverlening door de gemeente en de 'extra plus' die vanuit een BID opgepakt wordt. Een BID is voor een periode van maximaal vijf jaar, daarna kan een BID eventueel

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 300 XIII, nr. 86

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 20

Doorkiesnummer
070-3796265

Telefax
070-3796656

Hoofdkantoor
Bezuidenhoutseweg 30
Postbus 20101
2500 EC 's-Gravenhage

Telefoon (070) 379 89 11
Telefax (070) 347 40 81
Email ezpost@minez.nl
Website www.minez.nl

Behandeld door
drs. K.M. Passier

Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden

verlengd worden door een herstemming. Een BID dient verder een transparante en kostenefficiënte organisatie te hebben. Tot slot is het belangrijk dat een BID gericht is op maatschappelijke doelstellingen zoals “schoon, heel en veilig”.

BID in het buitenland

In het buitenland zijn al vele voorbeelden van BID's. Naar schatting zijn er in de VS 800 BID's, in Canada 400 en in het Verenigd Koninkrijk 29. Ook in Duitsland zijn onlangs twee BID's van start gegaan. Deze BID's investeren vaak in “schoon, heel en veilig”, maar ook in zaken als gebiedsmarketing om klanten aan te trekken en de winst en (klant)tevredenheid te verhogen. In verschillende gebieden is aangetoond dat een BID criminaliteit kan verminderen. Bekende voorbeelden hiervan zijn Philadelphia, New York Grand Central (daling 60%) en New York Times Square (daling 59%). Het succes van BID's in het buitenland blijkt ook uit de vele voortzettingen van BID's na de eerste periode, waarbij een meerderheid van de ondernemers ervoor stemt om een BID te continueren. Uiteraard is de Nederlandse situatie anders dan in het buitenland. De vraag is hoe een BID hier in de praktijk werkt en of een BID een door ondernemers gewaardeerd instrument is. Experimenten kunnen dit uitwijzen. Daarnaast heb ik het onderzoeksbureau Regioplan de opdracht gegeven om een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar “Draagvlak, vormgeving en voorwaarden voor toepassing van BID's in Nederland”, dat ik u hierbij ter informatie toestuur.

Onderzoek van Regioplan

Het onderzoek van Regioplan geeft aan dat er op lokaal niveau grote behoefte bestaat aan een instrument dat het voor ondernemers mogelijk maakt om gezamenlijk te investeren in extra kwaliteit van de bedrijvenlocatie in aanvulling op hetgeen van de overheid mag worden verwacht. In de huidige praktijk komen collectieve investeringen moeilijk van de grond of sneuvelen bestaande initiatieven als gevolg van steeds verder afkalvend draagvlak en meelifters. Een BID kan hier een oplossing voor zijn en kan daarmee bijdragen aan een beter lokaal vestigingsklimaat en maatschappelijke doelstellingen, zoals geformuleerd in het Actieplan Veilig Ondernemen en het Actieplan Bedrijventerreinen. Uit experimenten kan blijken hoe een BID in de praktijk werkt en of het instrument gewaardeerd wordt. Het onderzoek geeft ook aan dat er naast enthousiasme ook bezwaren tegen het opzetten van een BID bestaan en dat de vormgeving en voorwaarden die aan een BID gesteld worden bepalend zijn voor het draagvlak voor experimenten. Regioplan is van mening dat zowel aanpassing van wetgeving voor de langere termijn als het op korte termijn organiseren van pilots van groot belang zijn omdat de huidige praktijk van samenwerking door ondernemers zeer moeizaam is en reële kansen op maatschappelijke meerwaarde én betere bedrijfseconomische perspectieven voor de ondernemers in de betreffende gebieden daardoor onbenut blijven.

Experimenten met BID's

In diverse gemeenten vragen ondernemers om experimenten met BID: er zijn mij inmiddels circa 50 initiatieven bekend om pilots te starten. Zoals aangegeven ontbreekt het in Nederland tot dusver aan wettelijke mogelijkheden om te experimenteren met BID's. Om op verzoek van een meerderheid van ondernemers een gebiedsgerichte heffing op te kunnen leggen, is een wettelijke basis nodig. Ook ik was in het begin kritisch over het instrument BID, gezien de heffingsystematiek en het verplichten van een minderheid om mee te betalen. Tijdens mijn werkbezoeken in het land heb ik echter veel enthousiaste ondernemers gesproken en is mij gaandeweg steeds duidelijker geworden dat experimenten met dit instrument nuttig kunnen zijn. Tijdens het AO Benchmark gemeentelijk ondernemingsklimaat heb ik u aangegeven, dat in mijn visie aan de experimenten duidelijke voorwaarden moeten worden gesteld. Voor mij staat voorop dat er aantoonbaar draagvlak is onder ondernemers en dat investeringen door middel van een BID bovenop de gemeentelijke dienstverlening komen en niet in plaats daarvan. Er moet verder een duidelijk doel worden gedefinieerd, er moet sprake zijn van een eindige periode, er moeten afspraken over de evaluatie worden gemaakt en experimenten moeten plaatsvinden in verschillende soorten gemeenten en in gebieden van uiteenlopende aard.

In een gezamenlijk werkgroep met vertegenwoordigers van MKB-Nederland, VNO-NCW, Raad Nederlandse Detailhandel, VNG en de Ministeries van Justitie, Binnenlandse Zaken, Financiën en Economische Zaken is op constructieve wijze gesproken over de voorwaarden en mogelijke vormgeving van experimenten.

Recente gesprekken met MKB-Nederland en VNO-NCW wijzen echter uit dat er binnen het bedrijfsleven verschil van inzicht bestaat over de wenselijkheid van experimenten met BID's. Enerzijds lijkt er veel belangstelling te zijn voor het instrument, getuige de vele verzoeken om experimenten mogelijk te maken. Anderzijds zijn er nog belangrijke bezwaren. Eén van de bezwaren die genoemd worden, is dat een meerderheid een minderheid niet mag dwingen om te participeren en mee te betalen. Ook is er het bezwaar dat ondernemers al veel (lokale) algemene belastingen en heffingen betalen en dat er eerst goed gekeken moet worden naar de hoogte en besteding van middelen uit bestaande heffingen zoals de OZB en de diverse heffingen van de Kamers van Koophandel. Tot slot zijn sommige ondernemers ervoor beducht dat de lokale overheid haar voorzieningenniveau zal verminderen en dat ondernemers uiteindelijk gaan betalen voor diensten die nu door de gemeente geleverd worden.

Voor mij is van doorslaggevend belang dat een BID alleen tot stand komt als een meerderheid van ondernemers op een locatie dit zelf wil en ondernemers volledige zeggenschap hebben over de besteding van de middelen. Inzet van de BID is dat bedrijven eenvoudiger zelf collectieve investeringen kunnen doen. Hierdoor vergroot men tegelijkertijd de invloed op de inzet van gemeentelijke middelen en neemt men ook de eigen verantwoordelijkheid. Een BID bevordert mijns inziens dat ondernemers en gemeente met elkaar in gesprek gaan over elkaars verantwoordelijkheden en afspraken maken over wie waarin investeert.

Experimenten kunnen uitwijzen of dit in de praktijk ook zo werkt. Een aantal gecontroleerde experimenten kan helpen om de voor- en nadelen van BID's beter in kaart te brengen. Experimenten kunnen daarnaast belangrijke informatie opleveren welke kritische succesfactoren van belang zijn voor het al dan niet welslagen van een BID.

Vooralsnog hebben MKB-Nederland en VNO-NCW echter aangegeven geen steun te willen verlenen aan het creëren van een wettelijke basis voor BID-experimenten. Aangezien ik het draagvlak voor BID's onder het georganiseerde bedrijfsleven van groot belang vind, dient eerst binnen én met de werkgeversorganisaties en hun leden een nadere discussie plaats te vinden over de voorwaarden waaronder de experimenten met BID kunnen worden uitgevoerd. Ik ben hierover in constructief gesprek met MKB-Nederland en VNO-NCW.

(w.g.) mevr. ir. C.E.G. van Gennip MBA
Staatssecretaris van Economische Zaken